

**Робочий конспект ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ
“ВИРОБНИЦТВО СУЛЬФАТУ АМОНІЮ”**

Кількісний склад аміачної води після досліду розраховують аналогічно складу до досліду (див. пункт 6.3.1) з використанням відповідних даних табл. 5.2.

Маса H₂SO₄ в маточному розчині розрахована раніше – див. табл. 5.3.

Масу (NH₄)₂SO₄ в маточному розчині розраховують з використанням даних табл. 5.3 за формулою, г:

$$m_{(NH_4)_2SO_4}^{мат. розч.} = (V_{мат. розч.} \cdot \rho_{мат. розч.} - m_{H_2SO_4}^{після досл.}) \cdot C_{(NH_4)_2SO_4}^{нас. розч.} = \quad = \quad (6.13)$$

де V_{мат. розч.} – об’єм маточного розчину після досліду, мл; ρ_{мат. розч.} – його густина, г/см³;

C_{(NH₄)₂SO₄}^{нас. розч.} – те ж саме, що і в формулі (6.10).

Масу H₂O в маточному розчині після досліду розраховують аналогічно формулі (6.11) з використанням відповідних даних з табл. 5.3.

Масу NH₃, що не поглинувся маточним розчином, розраховують за формулою, г:

$$m_{NH_3}^{втррати} = m_{NH_3}^{до досл.} - (m_{NH_3}^{реак.} + m_{NH_3}^{після досл.}) = \quad = \quad (6.14)$$

де m_{NH₃}^{після досл.} – маса NH₃ в аміачній воді після досліду, г.

Масу H₂O, що випарувалася під час проведення досліду, визначають з використанням попередньо розрахованих статей матеріального балансу за формулою, г:

$$m_{H_2O}^{втррати} = m_{приб.} - (m_{(NH_4)_2SO_4}^{практ.} + m_{ам. вода}^{втр.} + m_{мат. розч.}^{втр.} + m_{NH_3}^{втррати}) = \quad = \quad (6.15)$$

де m_{приб.} – загальна маса прибутку, г; m_{ам. вода}^{втр.} та m_{мат. розч.}^{втр.} – маси відповідно аміачної води та маточного розчину у витратній частині матеріального балансу.

Таблиця 6.3 – Матеріальний баланс процесу отримання (NH₄)₂SO₄

ПРИБУТОК			ВИТРАТИ		
Статті прибутку	г	%	Статті витрат	г	%
Аміачна вода:			Готовий продукт:		
NH ₃			(NH ₄) ₂ SO ₄		
H ₂ O			H ₂ SO ₄		
Разом:			Разом:		
Маточний розчин:			Аміачна вода:		
H ₂ SO ₄			NH ₃		
(NH ₄) ₂ SO ₄			H ₂ O		
Разом:			Разом:		
			Маточний розчин:		
			H ₂ SO ₄		
			(NH ₄) ₂ SO ₄		
			H ₂ O		
			Разом:		
			Втрати з невловленим NH ₃		
			Втрати з H ₂ O, що випарувалася		
Всього:			Всього:		

Висновки:

СТУДЕНТ _____

ГРУПА _____

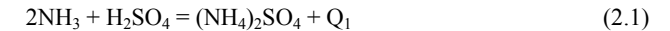
ДАТА ВИКОНАННЯ _____

1. Ціль роботи

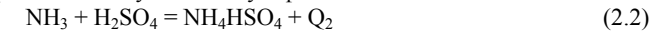
Моделювання процесу виробництва сульфату амонію на коксохімічних заводах нейтралізацією розчину сірчаної кислоти аміаком. Якісна та кількісна характеристики процесу і отриманого продукту.

2. Хімічна схема отримання сульфату амонію

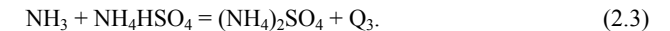
Отримання сульфату амонію засновано на реакції нейтралізації сірчаної кислоти аміаком:

На першій стадії аміак при цьому вступає в реакцію з кислотою і утворює в якості первинного продукту нейтралізації кислу сіль – бісульфат амонію:

По мірі насичення розчину аміаком кисла сіль переходить в середню, тобто в сульфат амонію:

3. Опис лабораторної установки

Лабораторна установка для отримання сульфату амонію складається з нейтралізатора 1, колби з розчином аміаку 2, парової бані 3, нагрівача 4, поглинальної склянки 5 і патрубку вакуумної системи 6.

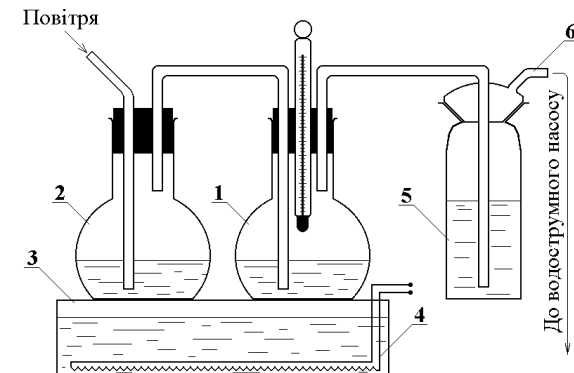

Схема лабораторної установки для отримання сульфату амонію

В якості нейтралізатора 1 застосовують колбу, закриту згори пробкою, в яку зверху вставлені термометр і трубки для підведення і виводу суміші газу і повітря.

Нейтралізацію розчину сірчаної кислоти проводять сумішню аміаку і повітря, що отримують в процесі аспірації повітря за допомогою вакуумної системи через розчин аміаку, залитий у колбу 2 (концентрація аміачної води визначається в процесі виконання лабораторної роботи). З ціллю підвищення концентрації аміаку в газовій суміші колба 2 може бути розміщена на паровій бані 3. Газ, що виходить з колби-нейтралізатора 1, проходить через поглинальну склянку 5, заповнену розчином сірчаної кислоти для уловлювання аміаку, який не вступив у реакцію.

4. Виконання роботи

Перед початком досліду в колбу 2 заливають фіксований (100 мл) об'єм водного розчину аміаку, який відміряють за допомогою мірного циліндра.

Маточний розчин готують з таким розрахунком, щоб вміст H_2SO_4 в суміші складав приблизно 25%, що відповідає пусковим умовам в заводському процесі.

Для приготування маточного розчину в порцелянову склянку ємністю 0,5 л наливають 50 мл насиченого розчину сульфату амонію і обережно, при перемішуванні, додають 18 мл 75%-ної сірчаної кислоти. За допомогою мірного циліндра визначають об'єм маточного розчину (результат вимірювання заносять до табл. 5.3) та відбирають піпеткою 5 мл для визначення концентрації сірчаної кислоти. Пробу переносять в заздалегідь зважений на аналітичних вагах стаканчик з притертою пробкою, а суміш, що залишилася, завантажують у нейтралізатор 1, який закріплюють на паровій бані 3.

Дослід ведуть до утворення достатньої кількості осаду сульфату амонію. Отриманий осад $(NH_4)_2SO_4$ відфільтровують на вакуумному фільтрі, переносять на підкладку, в якості якої використовують невеличкий шмат паперу, просушують у сушильній шафі і зважують на технічних вагах. Отримані результати заносять до табл. 6.1.

Під час досліду визначають концентрації аміаку в аміачній воді та сірчаної кислоти в маточному розчині.

По закінченні досліду визначають об'єми і за викладеними нижче методиками – кінцеві концентрації розчинів сірчаної кислоти (фільтрату) і аміачної води, визначають вміст азоту в готовому продукті, його якісний та кількісний склад.

5. Методики аналізів і визначень

5.1. Визначення вмісту аміаку в аміачній воді

Дане визначення проводять двічі – до і після досліду, а після цього за отриманими даними аналізу аміачної води розраховують кількість аміаку, що витратився під час досліду. Спочатку проводять визначення густини аміачної води за допомогою ареометра і далі, за її значенням за допомогою даних, наведених у табл. 5.1, визначають концентрацію.

Дані зводять до табл. 5.2.

Таблиця 5.1 – Густина водних розчинів аміаку при 20°C

ρ , г/см ³	0,994	0,990	0,981	0,973	0,965	0,958	0,950	0,943
C_{NH_3} , %	1	2	4	6	8	10	12	14
ρ , г/см ³	0,936	0,930	0,923	0,916	0,910	0,904	0,898	0,892
C_{NH_3} , %	16	18	20	22	24	26	28	30

За даними розрахунку ступеня перетворення заповнюють табл. 6.2.

Таблиця 6.2 – Відносний вихід сульфату амонію і ступінь перетворення сировини

Відносний вихід сульфату амонію, %	Ступінь перетворення сировини, %	
	H_2SO_4	NH_3

6.3. Складання матеріального балансу процесу отримання $(NH_4)_2SO_4$

При складанні матеріального балансу процесу використовуються дані з табл. 5.2–5.4, 6.1.

Критерієм правильності складання матеріального балансу є однаковість мас його прибуткової і витратної частин.

Матеріальний баланс оформляється в табличній формі (табл. 6.3).

6.3.1. Складання прибуткової частини матеріального балансу

Маса NH_3 в аміачній воді розрахована раніше – див. табл. 5.2.

Масу H_2O в аміачній воді розраховують з використанням даних табл. 5.2 за формулою, г:

$$m_{H_2O}^{ам. вода} = V_{ам. вода}^{до досл.} \cdot \rho_{ам. вода}^{до досл.} - m_{NH_3} = \quad = \quad (6.9)$$

де $V_{ам. вода}^{до досл.}$ та $\rho_{ам. вода}^{до досл.}$ – те ж, що і в формулі (5.1); m_{NH_3} – маса NH_3 в аміачній воді до досліду, г.

Маса H_2SO_4 в маточному розчині розрахована раніше – див. табл. 5.3.

Масу $(NH_4)_2SO_4$ в маточному розчині розраховують з використанням даних табл. 5.3 за формулою, г:

$$m_{(NH_4)_2SO_4}^{мат. розч.} = V_{нас. розч.} \cdot \rho_{нас. розч.} \cdot C_{(NH_4)_2SO_4}^{нас. розч.} = \quad = \quad (6.10)$$

де $V_{нас. розч.}$ – об'єм насиченого розчину сульфату амонію, з якого готується маточний розчин (50 мл); $\rho_{нас. розч.}$ – його густина при 20°C (1,251 г/см³); $C_{(NH_4)_2SO_4}^{нас. розч.}$ – масова частка сульфату амонію в його насиченому розчині при 20°C (0,430).

Масу H_2O в маточному розчині розраховують з використанням даних табл. 5.3 за формулою, г:

$$m_{H_2O}^{мат. розч.} = V_{мат. розч.} \cdot \rho_{мат. розч.} - (m_{H_2SO_4}^{до досл.} + m_{(NH_4)_2SO_4}^{мат. розч.}) = \quad = \quad (6.11)$$

де $V_{мат. розч.}$ – об'єм маточного розчину до досліду, мл; $\rho_{мат. розч.}$ – його густина, г/см³.

6.3.2. Складання витратної частини матеріального балансу

Масу $(NH_4)_2SO_4$ в готовому продукті розраховують з використанням даних табл. 5.4 і 6.1 за формулою, г:

$$m_{(NH_4)_2SO_4}^{пол.} = \frac{m_{(NH_4)_2SO_4}^{практ.} \cdot C_{(NH_4)_2SO_4}}{100} = \quad = \quad (6.12)$$

Маси H_2SO_4 і H_2O в готовому продукті розраховують аналогічно формулі (6.12) з використанням відповідних даних з табл. 5.4.

6.2. Визначення виходу сульфату амонію і ступеня перетворення сировини

Теоретичну масу продукту визначають за кількістю сірчаної кислоти, що витратилася на отримання цільового продукту з наступним перерахунком на сульфат амонію з використанням рівняння (2.1) за формулою, г:

$$m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{теор.}} = m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{реак.}} \cdot \frac{M_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}}{M_{\text{H}_2\text{SO}_4}} = \dots = \dots \quad (6.4)$$

де $m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{реак.}}$ – маса сірчаної кислоти, що витратилася на утворення сульфату амонію, г;
 $M_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}$ і $M_{\text{H}_2\text{SO}_4}$ – молярні маси відповідно сульфату амонію і сірчаної кислоти, г/моль.

Практичну масу продукту визначають безпосереднім зважуванням осадку на технічних вагах. За результатами зважування готового продукту заповнюють табл. 6.1.

Таблиця 6.1 – Визначення практичної маси отриманого сульфату амонію

Маса паперової підкладки, г	Маса підкладки з сухим продуктом, г	Практична маса продукту ($m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{практ.}}$), г	Теоретична маса продукту ($m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{теор.}}$), г

Після цього визначають відносний вихід сульфату амонію з урахуванням вмісту сульфату амонію у готовому продукті, %:

$$\Phi_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4} = \frac{m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{практ.}}}{m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{теор.}}} \cdot C_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4} = \dots = \dots \quad (6.5)$$

При розрахунку ступеня перетворення сировини використовують дані з табл. 5.2 і 5.3.

Ступінь перетворення сировини визначають для сірчаної кислоти за формулою (6.6), для аміаку за формулою (6.7), %:

$$X_{\text{H}_2\text{SO}_4} = \frac{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{реак.}}}{m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{до досл.}}} \cdot 100 = \dots = \dots \quad (6.6)$$

де $m_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{до досл.}}$ – загальна маса сірчаної кислоти до дослідів, г.

$$X_{\text{NH}_3} = \frac{m_{\text{NH}_3}^{\text{реак.}}}{m_{\text{NH}_3}^{\text{до досл.}}} \cdot 100 = \dots = \dots \quad (6.7)$$

де $m_{\text{NH}_3}^{\text{реак.}}$ – маса аміаку, що витратився на утворення сульфату амонію, г;

$m_{\text{NH}_3}^{\text{до досл.}}$ – загальна маса аміаку до дослідів, г.

Масу аміаку, витраченого на утворення сульфату амонію, з огляду на масу і склад отриманого готового продукту розраховують за формулою, г:

$$m_{\text{NH}_3}^{\text{реак.}} = m_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}^{\text{практ.}} \cdot \frac{C_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}}{100} \cdot \frac{2 \cdot M_{\text{NH}_3}}{M_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4}} = \dots = \dots \quad (6.8)$$

де M_{NH_3} – молярна маса аміаку, г/моль.

Загальну масу аміаку в аміачній воді до і після дослідів обчислюють за формулами, г:

$$m_{\text{NH}_3}^{\text{до досл.}} = \frac{V_{\text{ам. вода}}^{\text{до досл.}} \cdot \rho_{\text{ам. вода}}^{\text{до досл.}} \cdot C_{\text{NH}_3}^{\text{до досл.}}}{100} = \dots = \dots \quad (5.1)$$

$$m_{\text{NH}_3}^{\text{після досл.}} = \frac{V_{\text{ам. вода}}^{\text{після досл.}} \cdot \rho_{\text{ам. вода}}^{\text{після досл.}} \cdot C_{\text{NH}_3}^{\text{після досл.}}}{100} = \dots = \dots \quad (5.2)$$

де $V_{\text{ам. вода}}$ – об'єм аміачної води, мл; $\rho_{\text{ам. вода}}$ – її густина, г/см³; C_{NH_3} – вміст NH₃ в аміачній воді, %.

Масу аміаку, що власне витратився на утворення сульфату амонію з урахуванням тієї обставини, що аміак являє собою летку сполуку і не повністю поглинається маточним розчином, розраховувати як різницю між масою NH₃ до і після дослідів не можна. Тому її розраховують, з огляду на масу і склад отриманого готового продукту (див. п. 6.2).

Таблиця 5.2 – Визначення маси аміаку в аміачній воді

Показник	До дослідів	Після дослідів
Об'єм аміачної води, взятої для дослідів, мл		
Густина аміачної води, г/см ³		
Вміст NH ₃ в аміачній воді, %		
Загальна маса NH ₃ , г		

5.2. Визначення вмісту сірчаної кислоти в маточному розчині

Дане визначення проводять двічі – до і після дослідів, а після цього за отриманими даними розраховують кількість сірчаної кислоти, що витратилася на утворення сульфату амонію. Ця кількість вираховується як різниця між загальною масою сірчаної кислоти в маточному розчині до і після дослідів.

В обох випадках розчин відбирають з нейтралізатора у кількості 5 мл за допомогою скляної піпетки та гумової груші і поміщують його в заздалегідь зважений на аналітичних вагах стаканчик з притертою пробкою. Після цього стаканчик знову зважують і наважку змивають невеликою кількістю води у конічну колбу. Пробу додатково розбавляють дистильованою водою і титрують 1 н. розчином лугу в присутності метилоранжу. Дані зводять до табл. 5.3.

Вміст сірчаної кислоти в маточному розчині обчислюють за формулами, %:

$$C_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{до досл.}} = \frac{V_{\text{луг}}^{\text{до досл.}} \cdot N_{\text{луг}} \cdot 0,049}{m_{\text{нав.}}^{\text{до досл.}}} \cdot 100 = \dots = \dots \quad (5.3)$$

$$C_{\text{H}_2\text{SO}_4}^{\text{після досл.}} = \frac{V_{\text{луг}}^{\text{після досл.}} \cdot N_{\text{луг}} \cdot 0,049}{m_{\text{нав.}}^{\text{після досл.}}} \cdot 100 = \dots = \dots \quad (5.4)$$

де $V_{\text{луг}}$ – об'єм розчину лугу, що витратився на титрування проби маточного розчину, мл; $N_{\text{луг}}$ – нормальність розчину лугу, г-екв/л; $m_{\text{нав.}}$ – наважка проби маточного розчину, г; 0,049 – маса сірчаної кислоти, що відповідає 1 мл 1 н. розчину лугу, г.

Таблиця 5.3 – Визначення маси сірчаної кислоти в маточному розчині

Показник	До досліду	Після досліду
Об'єм маточного розчину, взятого для досліду, мл		
Маса порожнього стаканчика з притертою пробкою, г		
Маса стаканчика з пробкою (5 мл) маточного розчину, г		
Маса наважки маточного розчину, г		
Густина маточного розчину, г/см ³		
Об'єм 1 н. розчину лугу, що витратився на титрування, мл		
Вміст H ₂ SO ₄ в маточному розчині, %		
Загальна маса сірчаної кислоти, г		
Маса H ₂ SO ₄ , що витратилася на утворення (NH ₄) ₂ SO ₄ (m _{H₂SO₄} ^{реак.}), г		

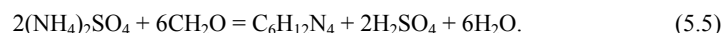
Маса наважки розраховується як різниця між масами стаканчика з наважкою і пустого стаканчика.

Густина маточного розчину розраховується як відношення маси наважки до її об'єму.

Розрахунок загальної маси сірчаної кислоти до і після досліду виконують за формулами, аналогічними (5.1 та 5.2) з використанням даних табл. 5.3.

5.3. Визначення вмісту азоту в готовому продукті

Визначення засноване на взаємодії сульфату амонію з мурашиним альдегідом за реакцією

Кислоту, що виділяється при цьому, титрують лугом. Так як отриманий сульфат амонію може містити деяку кількість сірчаної кислоти, останню необхідно заздалегідь нейтралізувати.

Для визначення вмісту азоту в заздалегідь зважений на аналітичних вагах стаканчик з притертою пробкою відбирають наважку (біля 5 г) отриманого продукту. Після цього стаканчик знову зважують, змивають наважку через лійку в мірну колбу на 250 мл, обполіскують скляну лійку дистильованою водою в ту ж колбу, доводять водою до мітки і добре перемішують. З приготованого розчину піпеткою відбирають 50 мл, переносять їх у конічну колбу на 250 мл і додають декілька краплин метилоранжу. У випадку кислої реакції розчину (червоне забарвлення) вільну кислоту титрують 0,1 н. розчином лугу (об'єм розчину лугу, що витратився на титрування, фіксується і використовується для визначення вмісту вільної сірчаної кислоти в готовому продукті). В окремій конічній колбі в присутності декількох краплин метилоранжу нейтралізують 10 мл 40%-ного формаліну (до переходу червоного забарвлення у жовте). Об'єм 0,1 н. розчину лугу, що витратився на нейтралізацію, не фіксується і в подальших розрахунках не використовується. Після цього розчин формаліну переливають до конічної колби з розчином отриманого продукту, перемішують, додають 7–8 краплин фенолфталеїну і титрують кислоту, що виділилася за реакцією (5.5), 0,5 н. розчином лугу.

Вміст азоту в продукті обчислюють за формулою, %:

$$C_{\text{N}_2} = \frac{V_{\text{луг}} \cdot N_{\text{луг}} \cdot 0,014 \cdot 250}{m_{\text{нав.}} \cdot 50} \cdot 100 = \dots \quad (5.6)$$

де $V_{\text{луг}}$ – об'єм розчину лугу, що витратився на титрування, мл; $N_{\text{луг}}$ – нормальність розчину лугу, г-екв/л; $m_{\text{нав.}}$ – наважка проби отриманого продукту, г; 0,014 – маса азоту, що відповідає 1 мл 1 н. розчину лугу, г.

Експериментальні і розрахункові дані за складом готового продукту зводять до табл. 5.4.

Таблиця 5.4 – Розрахунок складу готового продукту

Маса пустого стаканчика з притертою пробкою, г	Маса стаканчика з наважкою отриманого продукту, г	Наважка сульфату амонію, г	Об'єм 0,1 н. розчину лугу, що витратився на нейтралізацію вільної кислоти, мл	Об'єм 0,5 н. розчину лугу, що витратився на титрування кислоти, що виділилася, мл	Вміст, %			
					N ₂	(NH ₄) ₂ SO ₄	H ₂ SO ₄	H ₂ O

6. Обробка результатів експерименту

6.1. Визначення складу готового продукту

Готовий продукт складається з (NH₄)₂SO₄, H₂SO₄ і H₂O. Дві останні речовини в готовому продукті можуть бути відсутні.

Вміст (NH₄)₂SO₄ в готовому продукті визначають за формулою, %:

$$C_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4} = \frac{V_{\text{луг}} \cdot N_{\text{луг}} \cdot 0,066 \cdot 250}{m_{\text{нав.}} \cdot 50} \cdot 100 = \dots \quad (6.1)$$

де $V_{\text{луг}}$, $N_{\text{луг}}$ і $m_{\text{нав.}}$ – те ж, що і в формулі (5.6); 0,066 – маса сульфату амонію, що відповідає 1 мл 1 н. розчину лугу, г.

Вміст сірчаної кислоти в готовому продукті визначають за формулою, %:

$$C_{\text{H}_2\text{SO}_4} = \frac{V_{\text{луг}} \cdot N_{\text{луг}} \cdot 0,0049 \cdot 250}{m_{\text{нав.}} \cdot 50} \cdot 100 = \dots \quad (6.2)$$

де $V_{\text{луг}}$ – об'єм розчину лугу, що пішов на нейтралізацію розчину наважки готового продукту, мл; $N_{\text{луг}}$ – нормальність розчину лугу, г-екв/л; $m_{\text{нав.}}$ – те ж, що і в формулі (5.6); 0,0049 – маса сірчаної кислоти, що відповідає 1 мл 0,1 н. розчину лугу, г.

Вміст води в готовому продукті знаходять за формулою, %:

$$C_{\text{H}_2\text{O}} = 100 - (C_{(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4} + C_{\text{H}_2\text{SO}_4}) = \dots \quad (6.3)$$

Результати розрахунку складу готового продукту заносять до табл. 5.4.